Nr. pojedyńczy 10 fenigów

DZIENNIK BERLIŃSKI

Adres Redakcji i Administracji: BERLIN W. 35 Potsdamerstr. 61
Telefon: 21 4246
Pocztowe Konto czekowe: Berlin NW. 7 nr. 4205

wychodzi codziennie
(prócz niedziel i świąt).
EKSPEDYCJA: „Naród", Herne, Bahnhofstr. 76-78

Cena abonamentu na poczcie miesięcz. 2,21 rmk
Wysyłka pod opaską w Niemczech 2,75 mk. mies.
Zamówienia u listonosza najpóźniej do 25-go każdego miesiąca
Obecnie obowiązuje cennik ogłoszeń nr. 4

Rok XLIV | Wtorek, dnia 15-go lutego 1938 r. | Nr. 37

Ocena sytuacji

w Niemczech po 4 lutego

Berliński korespondent „Gazety Polskiej", red. K. S., pisze na powyższy temat m. in. następujące:

BERLIN. — W tutejszych kołach dyplomatycznych nie przestają dyskutować na temat politycznej doniosłości postanowień Kanclerza z dn. 4-go lutego. Dwie sprawy są przedmiotem największego zainteresowania: przyszła rola armii w Trzeciej Rzeszy i przyszła polityka zagraniczna. Na oba tematy krąży szereg zdań. Nad podstawie licznych rozmów, przeprowadzonych przez autora, skonstatować można, że przeważa tu poniższa ocena sytuacji:

1) Decyzje z 4-go lutego oznaczają niewątpliwie, że Kanclerz Hitler i obóz narodowo-socjalistyczny są w Niemczech panami sytuacji. Decyzje powyższe mają na celu usprawnienie kierowania państwem oraz usunięcie re- [illegible] w dziedzinie obro- [illegible] zagranicznej i [illegible] już od dłuż- [illegible] formułowano postulaty częstokroć sprzeczne. Decyzje Kanclerza, które mają położyć kres tym dyskusjom, są dalszym postępem na drodze do opanowania całej administracji państwowej przez obóz rządzący. Ale nie jest to etap ostatni.

2) Jeśli chodzi o rolę armii w państwie, to przegrała grupa oficerów typu staropruskich zachowawców, którzy nie byli w stanie zrozumieć i aprobować ducha polityki wewnętrznej Kanclerza, jak i celów jego polityki zagranicznej. Kanclerz Hitler zawezwał do Urzędu Kanclerskiego wszystkich dowódców 14 korpusów i 36 dywizyj, którym wyraźnie oświadczył, że nie chce, aby generałowie mieszali się do polityki. Nowa organizacja najwyższych władz wojskowych nie jest konstrukcją skończoną. Najbliższe miesiące pokażą, jak będzie funkcjonowało nowe naczelne dowództwo, czy wzmocni się pozycja jego szefa gen. Keitla i czy nie będzie zmiany na stanowisku szefa sztabu głównego.

3) Ponieważ ogólnym kierownikiem polityki zagranicznej Trzeciej Rzeszy jest już od r. 1933 Kanclerz Hitler, przeto nie może być mowy o jakiejkolwiek zmianie celów i metod tej polityki. Objęcie Urzędu Spraw Zagranicznych przez von Ribbentropa oznacza wejście na drogę dużych zmian personalnych. Zapewne dokonane zostanie odmłodzenie personelu drogą przeniesienia niektórych dyplomatów w stan spoczynku i mianowania młodszych na wyższe stanowiska oraz wprowadzenie do urzędu tych ludzi z partii, którzy odbyli już pewnego rodzaju przeszkolenie zewnętrzno-politycznego w t. zw. „biurze von Ribbentropa".

4) Wreszcie opanowanie Ministerstwa Gospodarki przez cały sztab planu czteroletniego oznacza ostateczne odwrócenie się Rzeszy od liberalizmu gospodarczego. —

Telegram P. Prezydenta Rzplitej do Papieża Piusa XI

Z okazji 16 rocznicy wstąpienia na tron apostolski Jego Świętobliwości Piusa XI, P. Prezydent Rzplitej przesłał pod Jego adresem telegram następującej treści:

Z okazji szczęśliwej rocznicy, obchodzonej w dniu dzisiejszym w uczuciu głębokiej pobożności przez cały świat katolicki, proszę Waszą Świętobliwość, aby raczył przyjąć hołd moich uczuć, synowskiego przywiązania, jak również moje i narodu polskiego najgorętsze życzenia szczęścia osobistego oraz długiego i pełnego chwały panowania.

(—) Ignacy Mościcki.

Wymiana telegramów między regentem Węgier i Prezydentem R. P.

Opuszczając granice Polski, regent Węgier przesłał pod adresem P. Prezydenta Mościckiego telegram następującej treści:

„W chwili, gdy opuszczam gościnne ziemie Polski, pragnę najgoręcej podziękować Waszej Ekscelencji za tak serdeczne i przyjazne przyjęcie, które Wasza Ekscelencja wraz z szlachetnym narodem polskim zechciał mi zgotować.

Dni, które spędziłem w Krakowie, w wspaniałych lasach Białowieży i w Warszawie, pozostawiły mi głębokie i niezatarte wspomnienia.

Mam nadzieję, że moja wizyta oraz rozmowy, które odbyliśmy, wzmocnią jeszcze serdeczne i tradycyjne przyjazne stosunki między naszymi krajami.

(—) Horthy".

W odpowiedzi na tę depeszę P. Prezydent Rzplitej przesłał pod adresem regenta Horthy'ego telegram treści następującej:

„Bardzo wzruszony uczuciami, które Wasza Wysokość zechciał mi wyrazić w swej uprzejmej depeszy, pragnę ze swej strony zapewnić Waszą Wysokość, jak bardzo zarówno ja, jak i naród polski, byśliśmy szczęśliwi, mogąc Go przyjąć.

Wizyta Waszej Wysokości rozpocznie niewątpliwie nowy etap w ciągłości odwiecznych stosunków między naszymi dwoma krajami oraz pozostawi cenne i niezatarte wspomnienia w sercach polskich.

(—) Ignacy Mościcki".

Przed podróżą min. J. Becka do Rzymu

Relacja korespondenta rzymskiego „Le Temps"

PARYŻ. — Korespondent rzymski „Le Temps", omawiając przyszłą podróż min. Becka do Rzymu, podaje, iż podróż ta będzie przede wszystkim wyrazem przyjaźni, istniejącej między obu krajami. Nie należy oczekiwać po podróży min. Becka do Rzymu podważenia jakiegoś układu politycznego. Rząd polski wyraźnie zaznaczył, iż Polska nie zamierza przystąpić do paktu antykomunistycznego. O ile chodzi o uznanie cesarstwa włoskiego w Etiopii, to sprawa ta, — zdaniem korespondenta — została już przesądzona przez oświadczenie ministra Becka w sejmie w grudniu 1936 roku, kiedy polski minister spraw zagr. oświadczył, że sprawa abisyńska była właściwie załatwiona w dniu, w którym zostały porzucone sankcje. Dlatego też Rzym uważa, że Polska uznała już właściwie de jure suwerenność włoską na obszarze cesarstwa abisyńskiego. W czasie swego pobytu w Rzymie minister Beck z pewnością uda się do Watykanu i odbędzie konferencje z królem i Mussolinim.

Spotkanie Schuschnigga z kanclerzem Hitlerem w Berchtesgaden

BERLIN. — Do Obersalzberg przybył z Wiednia austriacki kanclerz związkowy dr. Schuschnigg.

W godz. [illegible] południowych w Berchtesgaden kanclerz Schuschnigg odbył dłuższą rozmowę z kanclerzem Hitlerem. Wzięli w niej także udział sekretarz stanu spraw zagranicznych Austrii Guido Schmidt, minister von Ribbentrop oraz poseł niemiecki w Wiedniu, ambasador von Papen. Po tej naradzie Schuschnigg i Schmidt wyjechali z powrotem do Austrii.

BERLIN. — Wieczorem ogłoszono następujący komunikat oficjalny:

Kanclerz Austrii dr. Schuschnigg w towarzystwie sekretarza stanu Schmidta i ambasadora Rzeszy von Papena złożył wizytę kanclerzowi Hitlerowi w Berchtesgaden. Podczas wizyty obecny był również minister spraw zagranicznych von Ribbentrop.

Wizyta nastąpiła na skutek zaproszenia kanclerza Hitlera.

To nieoficjalne spotkanie odpowiada obustronnej chęci omówienia wszystkich zagadnień dotyczących stosunków między Rzeszą a Austrią.

PARYŻ. — Wiadomość o spotkaniu austriackiego kanclerza Schuschnigga z kanclerzem Hitlerem w Berchtesgaden przyjęta została w Paryżu z zadowoleniem i wedle pierwszych komentarzy francuskich kół politycznych stanowić ma ona oznakę dalszego procesu odprężenia jakie zarysowuje się ostatnio w stosunkach międzynarodowych w Europie.

Korespondent wiedeński „Temps" donosi, iż kanclerz austriacki zgodził się na spotkanie z kanclerzem Hitlerem, aby dokładnie zdawać sobie sprawę w jaki sposób kanclerz Hitler zamierza komentować układ niemiecko-austriacki z 11 lipca 1936 r. „Journal des Debats" wyraża opinię, iż Niemcy pragną wyzyskać swe posunięcia w stosunku do Austrii, jako sukces na terenie polityki międzynarodowej.

Mussolini inicjatorem spotkania

WIEDEŃ. — Według poglądów kół poinformowanych, inicjatywa bezpośredniej rozmowy między Hitlerem i Schuschniggiem miała wyjść od Mussoliniego, któremu zależy na dobro-sąsiedzkich stosunkach między Austrią a Niemcami.

WIEDEŃ. — W związku z spotkaniem Hitlera z Schuschniggiem w tutejszych kołach poinformowanych wyrażane są poglądy, że powinno ono przynieść pewne wyjaśnienia w naprężonych ostatnio stosunkach między obu państwami. Odpowiadałoby to również intencjom Mussoliniego, któremu zależy na pokojowym współżyciu między Austrią a Niemcami oraz na odprężeniu atmosfery w Europie Srodkowej.

W związku z tym wyrażane jest przekonanie, że traci aktualność sprawa mianowania nowego posła na miejsce von Papena, gdyż należy przypuszczać, że von Papen po obecnym spotkaniu w Berchtesgaden pozostanie przez pewien czas w Austrii, mając powierzoną specjalną misję.

Wynik rozmów oczekiwany jest z wielkim zainteresowaniem przez całą opinię polityczną.

Komentarze prasy włoskiej

RZYM. — „Lavoro Fascista", omawiając w korespondencji z Wiednia wiadomość o rozmowie kanclerza Schuschnigga z kanclerzem Hitlerem, pisze, że w wiedeńskich kołach politycznych zwracają uwagę, iż rozmowę w Berchtesgaden należy tłumaczyć chęcią wyjaśnienia wielu punktów dotyczących stosowania układu z 11 lipca 1936 r. Chodziłoby przy tym o wyjaśnienie tej sprawy przed ostatecznym opuszczeniem Wiednia przez amb. von Papena, jak również przed wyznaczeniem jego następcy. W Wiedniu podkreślają ponadto, że po tej rozmowie wybór nowego posła Rzeszy niemieckiej w Wiedniu będzie dla kanclerza Hitlera znacznie łatwiejszy, zwłaszcza, że po wyjaśnieniu stosowania układu z 11 lipca rząd austriacki nie będzie miał żadnych powodów, aby sprzeciwiać się mianowaniu na posła niemieckiego w Wiedniu przedstawiciela partii narodowo-socjalistycznej.

Mecz bokserski Polska—Niemcy 10:6

W hali wystawowej w Poznaniu odbył się mecz bokserski Polska — Niemcy, z wynikiem 10:6 na korzyść Polski.

SPRAWY POLITYCZNE

Bilans setnej sesji genewskiej

Przebieg ostatniej setnej sesji Rady Ligi Narodów oraz obrady tak zw. komitetu 28-miu, zajmującego się sprawą reformy Ligi, wykazały, iż nikt już nie robi sobie złudzeń co do praktycznej wartości w obecnych warunkach Ligi jako instrumentu mogącego zabezpieczyć pokój i zapewnić bezpieczeństwo jej członkom. Jest to stwierdzenie nie nowe. Dotychczas jednak polityka szeregu państw, które w systemie genewskim pokładały swe nadzieje, nie chciała tego faktu oficjalnie, a co gorzej nie wyciągała z załamania się tego systemu właściwych konsekwencyj. Nie dotyczy to, jak wiadomo, Polski, która od dawna już prowadzi politykę kierującą się przesłankami realnymi, co nie wyklucza zresztą obecności Polski w instytucji genewskiej jako w jednej z form współpracy międzynarodowej.

Ostatnia sesja genewska wykazała, że konsekwencje z załamania się systemu zbiorowego bezpieczeństwa wyciągają obecnie t. zw. państwa mniejsze czyli neutralne, które doszły obecnie do przekonania, że automatyczne stosowanie przepisów art. 16 paktu Ligi, mówiącego o sankcjach przeciw napastnikowi, grozi im ponownymi komplikacjami i niebezpieczeństwami. Jest to artykuł, który stanowi filar systemu genewskiego, mającego polegać na automatycznym wystąpieniu wszystkich członków Ligi w obronie państwa napadniętego. Wojna w Mandżurii, w Abisynii, a obecnie w Chinach przy nieobecności w Genewie 5 wielkich mocarstw (Stanów Zjednoczonych, Brazylii, Japonii, Niemiec i Włoch) wykazała niemożliwość zorganizowania skutecznego systemu sankcyj. Udział w sankcjach w tych warunkach oznaczałby dla państw neutralnych nieuniknione pogwałcenie ich neutralności, w której widzą one główne zabezpieczenie całego swego terytorium i swej suwerenności. To też przedstawiciele 3 państw neutralnych, reprezentowanych w komitecie 28, Szwecji, Szwajcarii i Holandii, złożyli oświadczenia, w których wskazując na brak uniwersalności Ligi, stwierdzili niemożność integralnego stosowania zasad paktu. Te oświadczenia, które należy rozumieć jako uchylenie się na przyszłość od udziału w sankcjach wzgl. uzależnienie tego udziału od każdorazowej decyzji rządu (a więc odrzucenie automatyczności), są pierwszym formalnym wyłomem w zasadach paktu, którego wartość jako praktycznego instrumentu załamała się już uprzednio.

Stwierdzenie, że brak uniwersalności jest główną wadą instytucji genewskiej, zostało wysunięte nie tylko przez przedstawicieli państw mniejszych. Był to zgodny pogląd delegatów wszystkich rządów, obradujących ostatnio w Genewie. Odmiennego zdania był tylko komisarz Litwinow, któremu na terenie komitetu 28-miu sekundował przedstawiciel czerwonej Hiszpanii del Vayo. Wnioskiem, który logicznie z tego stwierdzenia wypływał, to to, iż funkcje Ligi muszą być obecnie z konieczności ograniczone, czego nie zawahał się sformułować min. Eden podczas swego przemówienia na uroczystym inauguracyjnym posiedzeniu setnej sesji Rady. Takiemu samemu stanowisku dał wyraz przedstawiciel Polski, min. Komarnicki, oświadczając na komitecie 28: „Aby Liga Narodów naprawdę była w stanie całkowicie wypełnić misję, jaka została jej powierzona przez obecny pakt, należałoby, aby rzeczywiście była uniwersalną i aby wszystkie państwa o dużym znaczeniu brały w niej udział. Póki warunki te będą niespełnione, Liga Narodów będzie musiała dostosować swą działalność do swoich możliwości."

Wobec niepchnięcia naprzód sprawy reformy paktu Ligi stwierdzenie ograniczenia możliwości działania Ligi oraz zamanifestowanie przez większość państw niechęci do tworzenia z Ligi bloku, należy uznać za jedyne rezultaty o szerszym znaczeniu ostatniej sesji genewskiej. Oceniamy je pozytywnie, gdyż uważamy usuwanie fikcyj z życia międzynarodowego za pożyteczne właśnie z punktu widzenia ogólnego pokoju, któremu ma służyć Liga.

Nie zasługuje natomiast na pozytywną ocenę procedura, jaką raz jeszcze zastosowały mocarstwa przy opracowywaniu rezolucyj w sprawie wojny na Dalekim Wschodzie. Litwinow wszczął w Genewie zabiegi, by Liga Narodów udzieliła poparcia moralnego dla akcji pomocy dla Chin. Niechęć Londynu i Paryża, a także konsultanego w tej sprawie Waszyngtonu, do czynniejszego angażowania się w konflikt chińsko-japoński sparaliżowała wprawdzie zabiegi Litwinowa i złagodziła bardzo znacznie tekst proponowanej rezolucji, powstało jednak faktem, że rezolucję tę przygotowano poza plecami Rady. Polska wstrzymała się więc od głosu przy głosowaniu nad rezolucją, a min. Komarnicki oświadczył, że nie wchodząc w meritum zagadnienia, że „nie może przyłączyć się do rezolucji, dającej z góry poparcie Ligi Narodów do każdej akcji, przedsięwziętej poza Ligą przez jedno państwo lub kilka państw".

Pokojowa współpraca do polepszenia atmosfery w basenie naddunajskim

Prasa węgierska o znaczeniu wizyty regenta Horthy'ego

BUDAPESZT. - W artykule wstępnym p. t.: „Po historycznej wizycie" omawia „Pester Lloyd" znaczenie wizyty regenta Horthy'ego w Polsce.

Regent Horthy — pisze dziennik — wywiózł z wizyty, której wspaniały przebieg i nadzwyczajna serdeczność napełniły Węgrów prawdziwą radością, wiele pięknych i niezapomnianych wspomnień. Przywiózł spontaniczne pozdrowienie szerokich mas szlachetnego, powołanego do wypełnienia wielkiej roli dziejowej, narodu polskiego. Jest jeszcze pod świeżym wrażeniem uroczystego aktu stwierdzenia trwałości i doniosłości tysiącletniej przyjaźni polsko-węgierskiej. Uścisk dłoni, jaki wymienili szefowie obu państw, był symbolem duchowego pokrewieństwa obu narodów. Dawna przyjaźń i braterstwo polsko-węgierskie wysunęły się znowu na pierwszy plan europejskiej rzeczywistości. Regent doznał w Polsce przyjęcia, jakie tylko samorzutne wypowiedzenie się uczuć ludu zgotować potrafi.

Położenie geograficzne obu krajów skłania je dziś, tak samo jak dawniej, by żyły nie tylko w zgodzie, ale i w przyjaźni.

Mówiąc o zasadach polskiej i węgierskiej polityki zagranicznej, dziennik wskazuje iż oba państwa prowadzą świadomą swej odpowiedzialności i aktywną politykę pokoju. To podobieństwo polskiej i węgierskiej polityki stwarza dla obu narodów możliwości, by przez pokojową współpracę przyczyniły się do polepszenia atmosfery w basenie naddunajskim, co leży w interesie nie tylko obu państw i krajów basenu naddunajskiego, ale również w interesie Europy. W tym duchu były prowadzone rozmowy przy okazji wizyty regenta w zaprzyjaźnionej Polsce.

Jesteśmy wyrazicielami całego społeczeństwa węgierskiego, składając bratniemu narodowi polskiemu gorącą i szczerą podziękę za wspaniałe i przepojone prawdziwie historyczną atmosferą przyjęcie, jakie zgotował głowie państwa węgierskiego.

„Pesti Hirlap" podkreśla doniosłe znaczenie wizyty regenta Horthyego dla mocniejszego zacieśnienia węzłów przyjaźni między Polską a Węgrami, wskazując na liczne podobieństwo w rozwoju dziejowym obu narodów oraz na obowiązki, jakie i dziś narzuca obu krajom podobne położenie geograficzne.

Omawiając polską politykę zagraniczną, dziennik pisze: „Społeczeństwo węgierskie od szeregu lat z radością śledzi, z jakim mistrzostwem i znawstwem lawiruje polityka polska w centrum ścierających się z sobą potęg światowych, unikając wiązania się z obcymi jej interesami mocarstw. Polityka ta potrafiła pozostać wyłącznie polską, mimo nacisku i zwodniczych obietnic, usiłujących zjednać Polskę dla cudzych interesów. W prowadzeniu tej polityki życzymy Polsce z całego serca szczęścia i dalszych sukcesów. Pragnęlibyśmy, by kierownicy węgierskiej polityki wzorowali się na przykładzie polskim.

Czy porozumienie francusko-niemieckie jest możliwe

Ciekawy odczyt wybitnego prawnika niemieckiego

BERLIN. — Prof. dr. Grimm znany prawnik niemiecki wygłosił odczyt o porozumieniu francusko- niemieckim. O odczycie tym, który odbył się w obecności wielu wybitnych osobistości, dzienniki informują obszernie na widocznych miejscach.

Prelegent wywodzi, że trudny problem stosunków niemiecko - francuskich jest zasadniczą kwestią współczesnej epoki. W ciągu 5 ostatnich lat kanclerz Hitler złożył pod adresem opinii publicznej szereg uczciwych, szczerych oświadczeń w sprawie pokojowej współpracy między obu narodami. Podkreślił on, że po plebiscycie w Saarze nie ma kwestyj terytorialnych, dzielących Niemcy i Francję.

Z zadowoleniem stwierdzić można — oświadczył prelegent — że propaganda nieufności również we Francji nie jest już tak skwapliwa i wzrosła tam liczba ludzi, skłonnych do zgody. Przeszkadzają jeszcze pewne nieporozumienia psychologiczne. Francja musi pamiętać, że nacjonalizm Trzeciej Rzeszy nie ma nic wspólnego z imperializmem czasów ubiegłych. Inną istotną przeszkodą jest odmienne pojmowanie wierności traktatom. Zupełnie niesłusznie naród francuski sądzi, że Niemcy nie będą szanowali podpisanych traktatów. Francja może ufać tak, jak nigdy wierności Rzeszy narodowo-socjalistycznej wobec traktatów.

Usunięcie przeciwieństw niemiecko-francuskich jest całkowicie możliwe. Trzeba tylko wiary i zaufania.

„Na dłuższą metę niema nic niemożliwego"

Przemówienie min. Edena na temat wytycznych

LONDYN. — Minister Eden wygłosił w Birmingham, na zgromadzeniu Ligi młodych konserwatystów, przemówienie, które było entuzjastycznie przyjęte przez blisko 300 słuchaczy.

Myślą przewodnią mowy było hasło, że w polityce zagranicznej rząd brytyjski zmierzać musi do pokoju nie tylko chwilowego, ale do pokoju trwałego.

„O ile uzyskać mamy pokój, z którego i wy młodzi [illegible] stać — mówił min. Eden — oznacza to, że w żadnym porozumieniu zawieranym dziś nie może być mowy o poświęcaniu zasad i wyrzekaniu się odpowiedzialności, celem osiągnięcia doraźnych rezultatów, które mogą okazać się trwałymi. Proponujemy przyjaźń naszą wszystkim, ale na równych warunkach, albowiem pokoju nie tworzy się przez kupienie chwilowej dobrej woli, lecz tylko na podstawie szczerej wzajemności i wzajemnego poszanowania.

Gdy zakończyła się wielka wojna, wierzyliśmy, że zakładamy fundamenty pokoju światowego i współpracy międzynarodowej przez wzniesienie gmachu Ligi Narodów. Szereg rozczarowań osłabił strukturę Ligi, ale jej fundamenty pozostały nie zmienione. Nasze wysiłki zostały może zahamowane, ale nie zostaliśmy pobici i posiadamy dosyć optymizmu.

O ile chodzi o nasze koncepcje współpracy międzynarodowej, to nawet najbardziej gwałtowni krytycy Ligi nie mogą twierdzić, że ideały, które są jej założeniem, są niesłuszne. Najważniejszym czynnikiem w dyplomacji jest stan umysłów, w jakim przystępujemy do naszych zadań i oceniamy widoki na przyszłość. Niechaj tym stanem umysłów będzie przede wszystkim przeciwstawienie się duchowi porażki. Demokracja posiada swoje własne cele. Nie oznacza to jednak przeciwstawiania się innym krajom. Przyjaźń między demokracjami a dyktaturami nie powinna być niemożliwa. Bynajmniej nie pragniemy wiecznej przepaści pomiędzy demokracjami a dyktaturami. Przyszłość należy do młodych, którzy powinni dążyć do porozumiewania na podstawach wspólnych obu systemom. Dyplomacja uczy nas przede wszystkim, że na dłuższą metę nie ma nic niemożliwego".

LONDYN. — Król Jerze VI odłożył na czas nieokreślony podróż do Indii, gdzie miała odbyć się jego koronacja. Decyzja wywołana została sytuacją międzynarodową.

Wyłom w zasadzie 40-godz. tygodnia pracy w górnictwie francuskim

Przemysł akceptuje zdobycze socjalne robotników

PARYŻ. — Ogłoszona została odezwa syndykatu górników francuskich z departamentu Pas de Calais i departamentu Nord, wzywająca górników do przepracowania dodatkowych dniówek, czyli aprobująca poważne przekroczenie zasady 40-godzinnego tygodnia pracy. Charakterysyczne jest, że generalny sekretarz konfederacji pracy Jouhaux, do którego zwrócili się przedstawiciele syndykatów górniczych o poradę, oświadczył, iż opowiedział się za przedłużeniem czasu pracy w kopalniach, gdyż opinia publiczna nie zrozumiałaby odmowy ze strony górników dodatkowego wysiłku, przewidzianego potrzebami kraju.

Generalna konfederacja przemysłowców francuskich ogłosiła rezolucję, stwierdzającą, iż przemysłowcy francuscy zasadniczo akceptują jako fakt dokonany wszystkie zdobycze społeczne robotników, nie wyłączając 40-godzinnego tygodnia pracy, który jedynie wymaga pewnych drobnych korektyw, i wyrażają swą lojalność wobec całego systemu zdobyczy społecznych, jednakże pod warunkiem, by pod pozorem nowych poprawek nie starano się wprowadzać zasadniczych zmian strukturalnych w ustroju społecznym i gospodarczym kraju. Charakterystyczne jest, że po raz wtóry naczelna organizacja przemysłu francuskiego stanowczo wypowiada się, iż stoi całkowicie na płaszczyźnie nowych zdobyczy społecznych ostatnio przez robotników.

Po wizycie regenta Węgier

„Wizyta J. W. Regenta Węgier złożona Panu Prezydentowi R. P. była wyraźnym potwierdzeniem opartej na tysiącletniej tradycji i pełnej zaufania przyjaźni, która łączy oba kraje i która stanowi jeden z cennych i konstruktywnych czynników równowagi i pokoju w tej części Europy". Tak brzmi pierwsze zdanie oficjalnego komunikatu wygłoszonego w Warszawie w chwili, kiedy pociąg Regenta Horthy'ego wiózł już dostojnego gościa ze stolicy Polski ku jej granicom. Zdanie to zawiera dwa charakterystyczne momenty. Podkreśla istnienie przyjaźni pomiędzy obu narodami oraz wskazuje na konstruktywne znaczenie tej przyjaźni w ogólnym życiu międzynarodowym.

Określenie „Przyjaźń" nie jest w najmniejszej nawet mierze w odniesieniu do stosunków polsko-węgierskich czymś zdawkowym, lub czymś, co oznaczałoby jedynie pewną dozę wzajemnych sympatii. Można bowiem bez najmniejszej przesady powiedzieć, że historia Europy nie zna drugiego przykładu tak długotrwałej, na prawdę już niezadługo tysiącletniej przyjaźni dwóch narodów. Przyjaźń ta zadzierżgnięta w czasach pierwszych Piastów i Arpadów stała się tradycją przekazywaną z pokolenia w pokolenie. Rozmaicie układały się konstelacje polityczne w Europie. Nie zawsze istniały warunki do konkretnego współdziałania politycznego obu państw, ale przyjaźń wzajemna zachowała wartość niezmierną zarówno dla narodu polskiego jak i węgierskiego.

Stało się tak, gdyż nie oparła się ona na zmiennych przesłankach interesu, lecz dzięki szczególnym zarządzeniom opatrzności oprzeć się mogła w ciągu biegu historii na niezmiennych, a wspólnych obu narodom, ideałach kulturalnych, głębokich więzach uczuciowych, wspólnych tradycjach rycerskich, podobnym stylu cywilizacji naro- [illegible] wspólnym kulcie dla wielu mę- [illegible] rolę w ży- [illegible] dztwa [illegible] sta- [illegible] ale przeciwnie sta- [illegible] jednym źródłem sympatii i znajomości obu narodów.

Służba w imię tych samych ideałów oraz wzajemne zrozumienie, z jakim odnosi się jedno państwo do losów drugiego — tak scharakteryzował podstawy przyjaźni polsko-węgierskiej towarzyszący regentowi Horthy'emu w podróży do Polski węgierski minister spraw zagranicznych Kanya. Polska i Węgry pełniły rzeczywiście niejednokrotnie w ciągu dziejów wspólną służbę i wspólną misję jako bastiony cywilizacji łacińskiej na wschodzie Europy. Własną krwią broniły tej Europy przed zalewem obcego i wrogiego jej świata islamu. Taka sama misja przypadła obu narodom i po wojnie światowej, kiedy broniły Europy przed wschodnim barbarzyństwem komunizmu, który zaatakował Węgry od wewnątrz, a Polskę od zewnątrz. I przypomnieć tu trzeba, że zaledwie naród węgierski uporał się z trudnościami tej walki już okazał gotowość czynnego pomożenia Polsce w walce z nawałą bolszewicką. Pomoc ta nie doszła do skutku jedynie na skutek trudności czynionych ze strony państw trzecich.

W ciągu lat, które nastąpiły potem naród polski z żywą sympatią śledził i śledzi postępy, jakie we wszystkich dziedzinach poczynili Węgrzy, którzy znaleźli się przecież po wojnie światowej pod wieloma względami w tak trudnym położeniu. Niezależna i ostrożna, pełna realizmu i umiaru węgierska polityka zagraniczna spotyka się w Polsce z pełnym zrozumieniem. Stosunki między obu naszymi państwami rozwijają się doskonale. Zawarty przed 10 laty traktat ustalił warunki likwidacji wszystkich ewentualnych spraw spornych. Wizyta w Polsce nieodżałowanej pamięci gen. Juliusza Goemboesa w r. 1934 i rewizyta premiera polskiego w Budapeszcie w r. 1936 oraz wymiana wizyt między ministrami oświaty były wyrazem tych żywych przyjaznych stosunków. Wreszcie obecna wizyta w Polsce Regenta Węgier i bohatera narodowego admirała Horthy'ego — akt rzadko spotykany w stosunkach międzynarodowych — była podniosłą manifestacją przyjaźni obu narodów.

Podczas wizyty Regenta Horthy'ego ministrowie Beck i Kanya mieli sposobność do przeprowadzenia rozmów politycznych i dokonania szerokiej wymiany poglądów. Konferencja ta uwypukliła konstruktywną wartość przyjaźni polsko-węgierskiej dla ogólnego układu stosunków międzynarodowych.

Wiadomo, że Polska interesuje się sprawami basenu naddunajskiego i związanymi z tym zagadnieniami jak n. p. możliwościami wyrównania stosunków węgiersko-rumuńskich. „Wartość przyjaźni polsko-węgierskiej leży w fakcie — używając słów min. Kanya — iż przyjaźń ta może się szeroko przyczynić do odprężenia atmosfery w basenie naddunajskim, co niewątpliwie leży nie tylko w interesie samych Węgier, ale również całej Europy".

Nowe sensacyjne pogłoski o porwaniu Butenki

KOWNO. — Tajemnicze zaginięcie sowieckiego chargé d'affaires w Bukareszcie, Teodora Butenki, wywołało silny rezonans w stolicy Litwy. Według krążących tu pogłosek, dn. 24 stycznia Butenko otrzymał z Moskwy rozkaz natychmiastowego powrotu do centrali. Ponieważ na placówce bukareszteńskiej pozostawał od niedawna, a jednocześnie od pierwszej chwili zauważył nieprzychylną dla siebie atmosferę członków miejscowego poselstwa przypuszczał, że niespodziewane odwołanie nie wróży nic dobrego. Butenko postanowił do Moskwy nie wracać i rozpoczął starania o paszport, przy którego pomocy mógłby uciec na zachód. Tymczasem z polecenia Moskwy szef NKWD na Europę centralną, przebywający w Kownie, Stern, udał się via Królewiec i Gdańsk do Pragi Czeskiej, skąd delegował trzech ludzi z tamtejszej ekspozytury NKWD do Bukaresztu, celem „zlikwidowania" Butenki, co też nastąpiło w chwili, gdy dyplomata sowiecki kończył już starania o uzyskanie paszportu nansenowskiego za pośrednictwem zamieszkałego w Bukareszcie Mielczakowa, eks-pułkownika armii gen. Wrangla. Stern powrócił do Kowna i wyjechał następnie do Moskwy.

Butenko w Budapeszcie?

BUKARESZT. — Wiarogodne osoby, które przybyły tu z Budapesztu, opowiadają, że sowiecki chargé d'affaires Butenko przebywa obecnie w stolicy Węgier. Jak się okazuje, Butenko skorzystał z wysłania go na placówkę zagraniczną i uciekł, w obawie, aby objąwszy po wyjeździe posła Ostrowskiego w Bukareszcie kierownictwo poselstwa, nie narazić się G. P. U.

Jak słychać, Butenko znajduje się w Budapeszcie w bezpiecznym schronieniu.

Rozbieżności w rządzie brytyjskim na tle rokowań z Włochami

LONDYN. — Prasa potępia artykuł Farinacciego w „Regime Fascista", wymierzony przeciw min. Edenowi. Dzienniki wyrażają przypuszczenie, że poglądy, wyrażone w tym artykule, domagającym się ustąpienia Edena, przypisać należy radykalnemu skrzydłu partii faszystowskiej, które usiłuje zamącić zarysowujące się możliwości porozumienia włosko-brytyjskiego.

Niektóre dzienniki utrzymują jednocześnie, że co do taktyki rozmów z Włochami panuje rozbieżność między premierem Chamberlainem, pragnącym szybkiego porozumienia z Rzymem, a min. Edenem, który jest zwolennikiem taktyki zwlekania. Prasa zastanawia się nawet czy nie jest możliwe ustąpienie ministra Edena.

Aresztowanie kata Santander

PARYZ. — Policja aresztowała w Biarritz emigranta z Hiszpanii, niejakiego Manuello Neila, który, jak się okazało, jest słynnym „katem Santander", wykonawcą wyroków śmierci anarchistycznego rządu Santander. W willi Neila znaleziono biżuterię wartości 200 tys. fr., wśród której było dużo obrączek, prawdopodobnie ściąganych ze zwłok skazanych. Znaleziono poza tym zapas walut, m. in. 60 000 fr., pesety hiszpańskie na 70 000 fr., liry włoskie i dolary.

Aresztowanie „kata Santander" łączy się z tajemniczą aferą markiza de Portago, nacjonalisty hiszpańskiego, aresztowanego przed kilku dniami w Bayonne wraz z 2 pomocnikami. Markiz de Portago podejrzewany był o szmugiel do Francji bakterii chorobotwórczych celem ewentualnego zgładzenia przeciwników politycznych. Policja przypuszcza, iż jednym z zadań markiza de Potrago mogło być zgładzenie Manuello Neila, który po wzięciu Santander przez gen. Franco schronił się do Francji.

Bitwa morska u brzegów Walencji

PARYZ. — „Le Journal" podaje informacje swego korespondenta o bitwie morskiej, jaka rozegrała się nieopodal Walencji między trzema krążownikami floty gen. Franco: „Canarias", „Baleares" i „Almirante Cervera" a okrętami floty czerwonej, zdążającymi z Cartageny do Barcelony. Korespondent „Le Journal" znajdował się podczas bitwy na pokładzie „Almirante Cervera". Po krótkiej walce okręty czerwone schroniły się do portu Walencji. Jeden z okrętów czerwonych, krążownik klasy „Libertad" o pojemności 7.800 tonn, został poważnie uszkodzony. Bitwą kierował szef blokady narodowej, wiceadmirał Francesco Moreno Fernandez.

Wedle inforacji z kół marynarki francuskiej w porcie Cartageny znajdują się obecnie tylko cztery okręty wojenne floty czerwonej, w ich liczbie okręt „Jaime Primero", zbombardowany swojego czasu pod Almerią i dotychczas niezdatny do użytku.

Gen. Franco po zatopieniu okrętu „Espana" rozporządza krążownikami „Canarias" i „Baleares" o pojemności 10.000 tonn każdy, krążownikiem „Almirante Cervera" o pojemności 7.850 tonn, krążownikiem drugiej klasy „Republica" i kontrtorpedowcem „Velasco".

Zniesienie stanu wojennego na Łotwie

RYGA. — Rada ministrów ratyfikowała podpisany w Rzymie przez ministra Muntersa układ uzupełniający do konkordatu. Ponad to rada ministrów przyjęła ustawę o bezpieczeństwie i porządku w państwie, oraz postanowiła znieść z dn. 15 bm. stan wojenny na Łotwie, który trwa od 15 maja 1934 r.

Przedłużenie służby wojskowej w Austrii

WIEDEN. — Prasa omawia zarządzenie, mocą którego służba wojskowa w Austrii zostaje przedłużona z 12 do 18-tu miesięcy. Jako przyczynę dzienniki podają trudności wyszkolenia żołnierzy, spowodowane stanem techniki wojskowej. Austria, twierdzi prasa, zbroi się z tych samych przyczyn, które powodują zbrojenia na całym świecie.

Nowi posłowie Belgii i Holandii w Rzymie

HAGA. — W związku z wiadomością, że rząd belgijski postanowił w swych listach uwierzytelniających, jakie wręczy nowy poseł belgijski w Rzymie uwzględnić imperium włoskie w Abisynii, prasa holenderska donosi, że rząd holenderski powziął taką samą decyzję i wyśle niebawem nowego posła do Rzymu, którego zaakredytuje przy królu Włoch i cesarzu Abisynii. Nowym posłem w Rzymie będzie dr. Hubrecht, dotychczasowy poseł holenderski w Bukareszcie i Belgradzie.

Pożyczka angielska dla Włoch?

LONDYN. — Londyńska prasa donosi, że w kołach finansowych utrzymywano, jakoby gabinet brytyjski rozważać miał udzielenie Włochom kredytu 25 miln. funt. szt. Minister Eden ma jakoby sprzyjać udzieleniu tego kredytu, inni zaś członkowie gabinetu rzekomo się temu opierają. Udzielenie pożyczki uzależnione ma być od kompletnego porozumienia we wszystkich sprawach spornych między W. Brytanią a Włochami.

Gwałtowny wzrost bezrobocia w St. Zjednoczonych

WASZYNGTON. — Wewnętrzna sytuacja gospodarcza kraju jest przedmiotem troski kół rządowych. W piśmie, skierowanym do kongresu, prezydent Roosevelt wskazał, że w ciągu ostatnich 3 miesięcy liczba bezrobotnych wzrosła w Stanach Zjednoczonych o 3 miliony i zażądał kredytów w wysokości 250 miln. dol. na pomoc dla nich. Ogólna liczba bezrobotnych w Stanach Zjednoczonych wynosi obecnie 13 milionów. Delegacja związków robotniczych, która została przyjęta przez prezydenta Roosevelta, prosiła go o podwyższenie kredytów do wysokości 300 miln. dol.

20 tys. Chińczyków otoczonych w prowincji Honan

PEKIN. — Na szerokim froncie wzdłuż kolei lunghajskiej rozgrywa się obecnie największa bitwa od chwili wybuchu konfliktu chińsko - japońskiego. Wojska japońskie, które wyruszyły z Czengte w kierunku południowym wzdłuż toru kolei Pekin — Hankou w północnej części prowincji Honan otoczyły ponad 20 tys. wojsk chińskich, odcinając im odwrót na południe. Chińczycy stracili ponad 3000 zabitych i rannych. W południowej części prowincji Hopei Japończycy zajęli miasto Puyang (połowa drogi między m. Taming i Langefen) również na kolei lunghajskiej.

Incydent graniczny fińsko-sowiecki

HELSINGFORS. — Samolot sowiecki przeleciał granicę fińską i posunął się o 15 km wgłąb terytorium Finlandii aż do miejscowości Teriokt. Ogień fińskiej straży granicznej zmusił samolot do powrotu w kierunku Kronsztatu.

W związku z tym zajściem rząd Finlandii polecił swemu posłowi w Moskwie złożyć ostry protest w komisariacie spraw zagranicznych.

Wykonanie pięciu wyroków śmierci w Tyflisie

MOSKWA. — W Tyflisie rozstrzelano na mocy wyroku sądowego 5-ciu funkcjonariuszów gruzińskiego naukowo-badawczego instytutu budowlanego, jako kontrrewolucjonistów i szkodników.

Prawo i życie

Podatek obywatelski na rok 1938

Ulgi dla podeszłych wiekiem płatników i obarczonych licznym potomstwem

Z dniem 1 kwietnia 1938 r. nastąpi zmiana podatku obywatelskiego (Bürgersteuer), która zawiera różne udogodnienia dla pewnych grup płatników. Ulgi te dotyczą w pierwszym rzędzie osób starszych, które w dniu płatności ukończyły 50 rok życia. Obniżenie podatku obywatelskiego wynosi ⅓ i to:

a) z kwoty podatkowej 3 Rm, która w ogólności obowiązuje podatników, wolnych od podatku dochodowego, lub

b) z kwoty podatkowej 6 Rm, o ile dochód roczny nie przekracza 2100 Rm.

Powyższe zarządzenie ma w pierwszej linii za zadanie odciążyć drobnych rentobiorców, osób o szczupłych dochodach i starszych wiekiem podatników o niskich dochodach.

Z ulg podatkowych korzystać będą również płatnicy, mający na wychowaniu nieletnie dzieci, dla których, począwszy od 2 i każdego następnego nieletniego dziecka przy dochodzie rocznym ojca do wysokości 2400 Rm, obniżka podatku obywatelskiego wynosi 1 Rm. Przy dochodzie rocznym powyżej 2400 Rm aż do 25.000 Rm zniżka ta dla każdego drugiego i trzeciego dziecka wynosi 1 Rm, dla czwartego natomiast i każdego następnego dziecka 2 Rm.

Przykład:

52-letni podatnik o dochodzie rocznym 2300 Rm posiada troje nieletnich dzieci. Podatek obywatelski oblicza się w następujący sposób:

Stopa zasadnicza (Reichssatz) wynosi	6 Rm
Z kwoty tej tytułem podeszłego wieku (przeszło 50 lat) podatnika odchodzi ⅓, co wynosi	2 Rm
pozostaje	4 Rm
Odchodzi 2 Rm dla każdego 2 i 3 nieletniego dziecka	— 4 Rm
pozostaje	0 Rm

W wypadku tym podatku obywatelskiego nie trzeba płacić.

Na podstawie powyższego przykładu może każdy płatnik rozporządzający dochodem, sam sobie obliczyć wymiar podatku obywatelskiego.

Inaczej oblicza się stopę podatku obywatelskiego dla rolników, których dochód roczny w 1936 r. nie przekroczył 3000 Rm. A takich rolników wydaje się być najwięcej. Jak wiadomo, podatek obywatelski oblicza się na podstawie dochodu rocznego. O ile dany rolnik zobowiązany jest do płacenia podatku dochodowego, wówczas podatek obywatelski oblicza się na podstawie tych samych norm, co u robotników lub urzędników, pobierających regularne pobory lub zarobki. Jeżeli atoli rolnik zwolniony jest od podatku dochodowego, podatek obywatelski ustala gmina na podstawie majątku, podlegającego opodatkowaniu. Co rozumiemy pod słowem „majątek"?" Otóż ogólną posiadłość rolnika wraz z ruchomościami i nieruchomościami po odliczeniu długów, obciążeń i innych świadczeń. Podatek obywatelski w wysokości 6 Rm rozpoczyna się dla majątków o wartości 100 000 Rm., a kończy się stopą 24 Rm. dla majątków o 200 000 Rm. Najniższą granicę stanowi majątek o wartości 1000 Rm tak, iż już od tej granicy podatek obywatelski może być z płatnika ściągnięty w wysokości 6 Rm. Należy tu atoli podkreślić, że suma majątkowa, wolna od podatku (Vermögensfreisteuerbetrag) podlega obniżeniu, a mianowicie 10.000 Rm dla męża, żony i każde dziecko. Ponieważ największa część drobnych i średnich rolników po obniżeniu wolnych od podatku kwot majątkowych nie posiada do opodatkowania majątku, dlatego gminy, o ile odnośni rolnicy zwolnieni są od płacenia podatku dochodowego, obliczają podatek obywatelski na podstawie wartości nominalnej.

Par. 11 ustęp 5 ustawy o podatku obywatelskim wyraźnie orzeka, ażeby podatnicy, których posiadłość rolna lub leśna wynosi więcej niż 20 000 Rm., zostali pociągnięci do podatku obywatelskiego przynajmniej na podstawie stopy 6 Rm.

Rolnicy, zwolnieni od podatku dochodowego i nie posiadający podlegającego opodatkowaniu majątku, a których wartość nominalna wynosi poniżej 20.000 Rm, płacą podatek obywatelski w wysokości 3 Rm, przy czym dla każdego drugiego i każdego następnego dziecka odlicza się 2 Rm. Rolnicy, którzy w dniu płatności ukończyli 50 rok życia i nie płacą podatku dochodowego, korzystają z obniżki podatku obywatelskiego o ⅓ (2 Rm).

Przykład 1:

Rolnik w wieku 46 lat jest zwolniony z podatku dochodowego i majątkowego. Wartość nominalna jego zagrody rolnej wynosi 10 000 Rm. Posiada dwoje nieletnich dzieci. W warunkach tych podatek obywatelski oblicza się następująco:

Stopa państwowa (Reichssatz)	3 Rm
Odchodzi na drugie nieletnie dziecko	2 Rm
pozostaje	1 Rm

O ile np. gmina podwyższy podatek obywatelski do 500%, wówczas rolnik uiścić musi w roku 5 Rm.

Gdyby rolnik ten posiadał troje nieletnich dzieci, wówczas i dla trzeciego dziecka zniżka wynosiłaby 2 Rm tak, iż w danym wypadku nie musiałby płacić podatku obywatelskiego.

Przykład 2:

Rolnik w wieku 52 lat, wolny od podatku dochodowego i majątkowego, posiada dwoje nieletnich dzieci. Wartość nominalna jego posiadłości wynosi 9.000 Rm. Podatek obywatelski przedstawia się, jak następuje:

Stopa państwowa	3 Rm
Odchodzi tytułem wieku (52 lata)	1 Rm
pozostaje	2 Rm
Z tego dla drugiego dziecka odchodzi	2 Rm
pozostaje	0 Rm

Rolnik ten nie musiałby również płacić podatku obywatelskiego.

W świetle powyższych wywodów i przykładów nie trudno będzie rolnikom naszym obliczyć sobie wysokość podatku obywatelskiego i porównać wysokość jego z orzeczeniem gminy czy magistratu.

ROZMAITOŚCI

Dynamit zamiast czekolady

PRAGA. — Niesłychana historia wydarzyła się niedawno w Czechosłowacji, w Topolczanach.

Przy sprawdzaniu składu pociągów w rejonie dworca stwierdzono, że do zaplombowanego wagonu, w którym przewożono dynamit, zakradli się złodzieje i porwali 25 kilogramów tego materiału wybuchowego.

Natychmiast zaczęto śledztwo, które bardzo szybko wykazało, że winowajcami byli dwaj młodzi chłopcy, po 16 i 17 lat. Myśleli oi, że kradną czekoladę. Zabrane pudełko przenieśli do pobliskiego ogrodu, otworzyli je i wyjęli jeden pakiet.

Skosztowawszy burej masy, zdecydowali, że czekolada jest nie dobra. Była gorzka i miała smak gliny.

Kiedy ich schwytano, przyznali się od razu i pokazali miejsce, gdzie pudełko odnaleziono. Za to sami omal nie umarli ze strachu, gdy im powiedziano, na jakie niebezpieczeństwo byli narażeni. Przenosili skrzynkę przez płot, dłubali przy wieku nożem; że wybuch nie nastąpił, to tylko szczęśliwy traf.

Jako nieletni przestępcy mają być oddani do domu poprawy. Kto wie jednak, czy lekcja, jaką już mieli, nie poskutkowała na całe życie.

Sztuczne serce z metalu

Zdarza się czasem po bardzo ciężkich operacjach, że zmęczone serce pacjenta nie może sprawować należycie swych funkcji. Krew, nie dość silnie poruszana, nie krąży w żyłach. Ciało chorego sinieje, to znaczy, że tkanki otrzymują za mało tlenu i soków odżywczych.

Dotąd stosowano sztuczne ożywianie martwiejących komórek, aż jednemu z profesorów wiedeńskich przyszła myśl, aby pobudzić obieg krwi sposobem mechanicznym.

Skonstruowano przyrząd metalowy, który, drgając rytmicznie, porusza krew i przez parę godzin może zastąpić serce.

Podobno za pomocą tego wynalazku uratowano życie wielu chorym w stanie, zdawałoby się, beznadziejnym.

„Żelazne płuca"

Nazwa ta wypłynęła poraz pierwszy na szpalty dzienników w związku o podaną przez prasę amerykańską wiadomością o przetransportowaniu z Szanghaju do Ameryki syna pewnego milionera, złożonego ciężką chorobą. Młodzieniec ów zapadł na paraliż dziecięcy, tak zwaną chorobę Heina Medina, która paraliżowała mu mięśnie, regulujące proces oddychania. Choremu groziła śmierć przez uduszenie. Wtedy zastosowano wynalazek pewnego inżyniera amerykańskiego, t. zw. „płuca pneumatyczne". Aparat ten, kształtem zewnętrznym przypominający kocioł parowy, nazwano także „żelaznymi płucami". Istota jego działania polega na tym, że przy pomocy specjalnej pompy zmienia się w rytmicznych odstępach czasu ciśnienie powietrza wewnątrz kotła. Ciało chorego, który po szyję zamknięty jest w aparacie, poddaje się wpływom zmiennego ciśnienia i sparaliżowania muskulatury, który w normalnych warunkach uniemożliwiała oddychanie, zaczyna działać niezależnie od istniejących hamulców. Chory może dzięki temu wynalazkowi przedłużyć swe życie. „Pneumatyczne płuca" nie przyniosły jeszcze żadnemu z chorych całkowitego wyzdrowienia, pozwoliły im jednak trwać przy życiu z nadzieją, że może z czasem stan choroby minie i powrócą normalne warunki, w których chory będzie mógł istnieć bez skomplikowanej maszyny, skazującej go na długoletnią wegetację w pozycji leżącej.

Z powrotem uprowadzono karę pręgierza

W stanie Delaware została wprowadzona dla przestępców kara pręgierza. Po raz pierwszy zastosowano ją do trzech bandytów, którzy dokonali napadu rabunkowego.

Zaręczyny bratanicy królowej angielskiej

LONDYN. — Zostały ogłoszone zaręczyny miss Anne Bowes Lyon, bratanicy królowej angielskiej Elżbiety z wicehrabią Anson, oficerem pułku grenadierów gwardii, synem hr. Lichfield. Ślub odbędzie się wczesną wiosną w Londynie. Narzeczona liczy lat 19 i jest córką starszego brata królowej ... który zginął pod...

Szy... z listami, prze...

KARTUZY. — W drodze z Berlina do Prus Wschodnich przez Kaszuby latają niemieckie samoloty pocztowe i pasażerskie. Ostatnio pod Borówcem niedaleko Kartuz znaleziono worek poczty lotniczej niemieckiej, który zawierał przekazy, listy, czeki i pieniądze. Worek, jak się okazało, zgubił przelatujący z Królewca do Berlina samolot pocztowy. Osobliwą zgubę mieszkańcy Borówca złożyli w urzędzie policyjnym, skąd worek przekazano dyrekcji pocztowej w Bydgoszczy.

16.000 kilometrów łodzią żaglową przez morze

W Kalifornijskim porcie Sansalito zatrzymał się na parotygodniowy pobyt samotny żaglarz Harry Close. Na łodzi żaglowej zbudowanej przez siebie, długości 10 metrów, przebył on nie mniej, jak 16 000 kilometrów. Między innymi był on na wyspie Samoa, na wyspach Hawajskich i na archipelagu Cook'a.

Szanownym Czytelnikom i sympatykom

naszego pisma

uprzejmie wyjaśniamy, że wobec wielkiego zapotrzebowania nie mogliśmy wszystkim przesłać życzone Kalendarze Mariańskie.

Czynimy starania o uzyskanie jeszcze dodatkowo większej ilości Kalendarzy Mariańskich, które spodziewamy się otrzymać w najbliższym czasie. Prosimy o wyrozumienie. Kto by życzył sobie jeszcze Kalendarz Mariański na rok 1938 niech się zgłosi natychmiast.

Administracja
„Dziennika Berlińskiego".

Rodacy zapisujcie

„Dziennik Berliński"

który wychodzi codziennie wraz z dodatkiem niedzielnym

„PRZEGLĄD KATOLICKI"

RODACY!

Wskazujcie na to szczególnie tym Polakom, którzy abonują różne gazety niemieckie! W każdym domu polskim na obczyźnie znajdować się powinna gazeta polska.

Od 15-go b. m. listonosze przjmują przedpłatę za

„Dziennik Berliński"

na miesiąc marzec. Niezapomnij i odnów przedpłatę!

Postbestell-Schein

Hiermit bestelle ich bei der Postanstalt in

die in Herne (Westf.) 6 mal wöchentlich erscheinende Zeitung

„Dziennik Berliński"

für den monatlichen Bezugspreis von Mark: **1,85** ohne Abtrag

Quittung

Obige Mark 1,85 (in Worten: Eine Mark fünfundachtzig Zeitungsgeld) u. Pfennige Bestellgebühren richtig erhalten

_______________d, _______________1938

____

Name

Wielkie zmiany w Rumunii

Oficjalny komunikat rumuński

BUKARESZT. — Agencja Rador komunikuje:

Tatarescu sprawować będzie funkcje ministra spraw zagranicznych do czasu rozwiązania problemów, znajdujących się na porządku dziennym. Udział jego w gabinecie nie jest jednak w żadnym wypadku prowizoryczny, lecz przeciwnie uważany jest za solidną gwarancję prowadzenia przez Rumunię jej tradycyjnej polityki.

Podkreślają tu również przemówienia patriarchy Mirona Cristea, który, składając przed królem przysięgę, oświadczył: „Rząd pragnie przywrócić spokój i porządek w kraju oraz pogłębić zaufanie u naszych sprzymierzeńców i wszystkich sąsiednich mocarstw, z którymi powinniśmy żyć w dobrych stosunkach i w miarę możności zacieśnić przyjaźń w interesie ogólnego pokoju".

Mianowanie patriarchy Mirona premierem wywołało głębokie wrażenie. Jest ono zgodne z dawnymi tradycjami narodu rumuńskiego, który pragnie, aby w trudnych okolicznościach najwyższy dostojnik kościoła stał na czele zjednoczenia ludzi dobrej woli.

Biorąc pod uwagę wybitne osobistości, które odpowiedziały na apel króla, tworząc gabinet zjednoczenia — siedmiu b. premierów, wśród nich marsz. Avarescu, który odegrał dużą rolę w czasie wojny, Vaida Voievod, wybitnego reprezentanta Transylwanii, profesora Jorgę, odgrywającego pierwszorzędną rolę w życiu umysłowym Rumunii i Tatarescu, który w ciągu ostatnich 4 lat poświęcił się dziełu odrodzenia militarnego, ekonomicznego i finansowego kraju — wydaje się rzeczą zupełnie naturalną, że patriarsze Mironowi Cristea powierzono kierownictwo tak wspaniałego składu rządu.

Zawieszenie partii politycznych

BUKARESZT. — Wśród najważniejszych zarządzeń uchwalonych na nocnym posiedzeniu rady ministrów, [illegible] zawieszenie działal- [illegible] do czasu [illegible] wołania rozpisa- [illegible] ych wyborów i rozciągnienie stanu wyjątkowego na cały kraj z jednoczesnym przekazaniem uprawnień prefektów władzom wojskowym.

Stan oblężenia

BUKARESZT. — W całym kraju wprowadzono stan oblężenia. Władze wojskowe przejęły na siebie utrzymanie porządku publicznego i bezpieczeństwa państwa. Władze wojskowe mogą przeprowadzać wszędzie i o każdym czasie rewizje, wydawać nakazy o składaniu broni i amunicji, dokonywać ich poszukiwania i konfiskaty, cenzurować prasę i wszelkie publikacje, zakazywać wydawania każdego dziennika czy publikacji, bądź pewnych wiadomości, czy artykułów, zakazywać lub rozwiązywać wszelkie zebrania.

Rząd uzdrowienia narodowego

BUKARESZT. — Nowy gabinet złożył przysięgę. Przy tej okazji król Karol wygłosił przemówienie, w którym podkreślił m. in. uroczystość momentu historycznego dla narodu rumuńskiego, gdy rząd, liczący w swym gronie tylu b. premierów, składa przysięgę na wierność dla kraju i tronu. Rząd ten powołany jest do rozpoczęcia nowej ery w historii ojczyzny — ery, w której błędy przeszłości winny być naprawione z największą energią i głębokiem namysłem.

„Wiem — mówił król Karol — że każdy z panów przybył mi dopomóc w tym wielkim dziele uzdrowienia narodowego i podniesienia kraju, dla którego jestem zdecydowany oddać całe me możliwości pracy i energii, które zwiększone będą przez wasze zrozumienie, energię i oddanie dla ojczyzny".

Król zakończył przemówienie, podkreślając doniosłość historycznego zadania stojącego przed rządem i dziękując za zapał i oddanie, których dowody dali ci wszyscy, co odpowiedzieli na apel królewski.

BUKARESZT. — Powołanie rządu patriarchy Mirona Cristea oceniają koła polityczne, jako punkt zwrotny w sytuacji wewnętrznej. Rząd ten oznacza ma przejście od integralnego parlamentaryzmu poprzez rządy dyktatorskie do nowego ustroju, który ma być w przyszłości wprowadzony przez zmianę konstytucji. Reforma konstytucji pójdzie zapewne w duchu korporacyjnym.

Odezwa króla do narodu

BUKARESZT. — W odezwie do narodu rumuńskiego król Karol oświadcza:

„Propaganda rozwijana z okazji wyborów, wprowadziła zamęt i niepokój w życie naszego narodu. Wynikiem tego było głęboko szkodliwe podniesienie umysłów, które podważa podstawy istnienia narodu. Trzeba wystąpić w obronie trwałych interesów ojczyzny. Dlatego też powołałem rząd, złożony z ludzi odpowiedzialnych, którzy, ożywieni najczystszym patriotyzmem i zwolnieni spod wpływu stronnictw, będą mogli swobodnie poświęcić się pracy, mającej na względzie wyłącznie dobro kraju.

Rząd ten usunie administrację państwa spod wpływów politycznych, przystąpi również do opracowania zmian konstytucyjnych, które odpowiadać będą nowym potrzebom i aspiracjom narodu.

Zdecydowałem się wejść na tę nową drogę z energią i przekonaniem, że prowadzi ona do zbawienia ojczyzny.

Posłowie angielscy żądają przywrócenia kontygentu imigracyjnego do Palestyny

LONDYN. — W angielskich sferach parlamentarnych, sprzyjających interesom politycznym i gospodarczym Żydów w Palestynie, zaznaczyła się w ostatnich dniach pewna niecierpliwość z racji niezdecydowanego stanowiska rządu brytyjskiego co do przyszłości Palestyny. Odbyło się posiedzenie parlamentarnego komitetu palestyńskiego, w skład którego wchodzą przedstawiciele wszystkich stronnictw.

W obecności około 30 posłów, obradujących pod przewodnictwem posła Wedgwooda z Labour Party, postanowiono skierować delegację do premiera. Miałaby ona zwrócić uwagę na obecną niezadawalającą sytuację i domagać się będzie określenia przez szefa rządu brytyjskiego wczesnej daty debaty parlamentarnej w sprawie Palestyny. Posłowie domagają się aby niezdecydowana polityka, której wyrazem była zwłaszcza deklaracja ministra kolonii Ormsby Gorea z grudnia r. ub., została zaniechana i aby rząd wyraźnie określił zamiary co do przyszłości Palestyny.

Delegacja domagać się będzie również, aby następny kontygent imigracyjny począwszy od 1 kwietnia r. b. ustalony był podobnie jak dawniej według przesłanek gospodarczych, zdolności absorbowania imigrantów przez kraj, a nie według kryteriów politycznych, mających na celu jedynie przypodobanie się Arabom.

Na zebraniu poseł konserwatywny kpt. Cazalet, który powrócił z Palestyny, złożył obszerne sprawozdanie o sytuacji. Ponadto przemawiał specjalnie zaproszony znakomity publicysta angielski Sidebatham znany ze szpalt „Sunday Times" jako „Scrutator". Przemawiał on na temat brytyjskich interesów imperialnych w Palestynie. Na posiedzeniu był obecny przewódca żydowskiego ruchu robotniczego w Palestynie Ben Gurion.

Japonia nie udzieli informacji w sprawie zbrojeń morskich

Odpowiedź na noty W. Brytanii, St. Zjednoczonych i Francji

TOKIO. — Rząd japoński złożył na ręce ambasadorów W. Brytanii, Stanów Zjednoczonych i Francji odpowiedź na noty tych państw z dn. 5 bm. w sprawie morskich zbrojeń Japonii.

Odpowiedź stwierdza, że rząd japoński nie jest w możności, w myśl życzenia tych państw, udzielić im informacji w sprawie japońskiego programu rozbudowy floty.

Na ostatniej konferencji londyńskiej Japonia zaproponowała zupełne rozbrojenie w dziedzinie okrętów wojennych i lotniskowców, jako broni napastniczej, zaznaczając równocześnie, że jakościowe rozbrojenie bez ilościowych ograniczeń nie jest skutecznym środkiem rozbrojenia.

Japonia, w myśl zasady „nie napadać i nie zagrażać", nie ma zamiaru zbroić się w celu zagrażania innym państwom. Ponieważ jednak inne państwa nie przyjęły swego czasu japońskiej propozycji rozbrojenia, wytworzyła się sytuacja, iż nie istnieje układ rozbrojeniowy, do którego Japonia mogłaby przystąpić. Informowanie jedynie o zamierzonych budowach okrętów jest — zdaniem Japonii — wobec braku ilościowych ograniczeń, bardzo mało skutecznym środkiem w dziedzinie rozbrojenia. Japonia ubolewa wobec tego, iż nie jest w możności zastosować się do życzenia trzech rządów:

Japonia widzi również brak logicznego uzasadnienia w punkcie widzenia innych państw, według których fakt odmowy informacji o budowie floty świadczyć ma o budowie okrętów, wykraczających poza normy, określone przez traktat londyński.

Reakcja St. Zjednoczonych

WASZYNGTON. — Sekretarz stanu Hull oświadczył, iż Stany Zjednoczone wyrażają ubolewanie z powodu odpowiedzi japońskiej. Jak donoszą, rząd St. Zjedn. nie zamierza w chwili obecnej nawiązywać dalszych rozmów z Japonią. Japońska odpowiedź uważana jest za dowód, że Japonia nawiązałaby rozmowy jedynie w wypadku możliwości uzyskania wspólnej górnej granicy zbrojeń morskich, czego domagała się na konferencji londyńskiej. Granica, ta jest absolutnie nie do przyjęcia dla Stanów Zjednoczonych. Przypuszczalnie następnym krokiem rządu amerykańskiego będą dalsze rozmowy pomiędzy Waszyngtonem, Londynem i Paryżem w sprawie ewentualnego przystąpienia do rewizji niektórych klauzul traktatu londyńskiego.

W dobrze poinformowanych kołach amerykańskich oświadczają, że w związku z odpowiedzią Japonii, rząd St. Zjednoczonych zastrzeże sobie całkowitą swobodę działania i przystąpi do budowy okrętów wojennych o wyporności ponad 35 tys. tonn. Odpowiedź japońska, która wskazuje na dążenie do rokowań w sprawie ograniczeń ilościowych uważana jest za chęć wytargowania od Stanów Zjedn. i W. Brytanii parytetu w dziedzinie zbrojeń morskich.

Sen. King zapowiedział, iż w związku z odpowiedzią Japonii złoży niebawem wniosek o upoważnienie prezydenta Roosevelta do niezwłocznego zwołania konferencji rozbrojeniowej.

BOLESŁAW PRUS

O OJCOWIZNĘ

12)

Zrobiło mu się gorąco. W tej chwili chciał wołać za państwem, rzucić się do nóg i błagać, ażeby mu choć za sto trzydzieści rubli oddali łąkę. Ale państwo byli już w połowie ogrodu. Wtem odłączył się panicz i znów przybiegł do niego.

— Kupujże tę łąkę — mówił zadyszany. — Szwagier jeszcze się zgodzi, tylko go proś.

Na widok panicza Slimakowi nijako zrobiło się na duszy. — To już pewnikiem szlachta coś kręci!... pomyślał, a głośno rzekł:

— Kiej bez żony kupować nieładnie...

— Osioł! — mruknął panicz i zawrócił do dworu.

Łąka przepadła.

III.

NIESPODZIEWANY ZAROBEK.

Był lipiec. Zboża dochodziły, i Slimak nazajutrz po Matce Boskiej Skaplerznej wziął się do żęcia żyta. Krótka była to robota, na trzy, albo i na dwa dni; lecz Józef spieszył się rad dlatego, aby nie wykruszyło się zbyt suche ziarno, a po drugie, aby mógł wyjść na żniwo do dworu.

Zwykle pracowali we trzech: Slimak, Owczarz i Jędrek, naprzemian żnąc i wiążąc snopki; gospodyni zaś i Magda pomagały im zrana i po obiedzie.

Pierwszego dnia w czasie popołudniowej roboty, kiedy w pięciorgu (bo tym razem były i kobiety) żnąc, dosięgli szczytu w górza, Magda spostrzegła pod lasem kilku ludzi i powiedziała o tem gospodyni. Wszyscy obejrzeli się w tamtą stronę i poczęli robić uwagi.

— To jakieś chłopy — rzekł Owczarz — bo białe.

— Jest tam jeden między nimi słomiany — dodała Slimakowa — a chłopy tak nie chodzą.

— Przypatrzcie się — zawołał Jędrek — a dyć oni noszą tyki w gaści i ciągną jakby sznur za sobą.

— To chyba omentry? zastanowił się Slimak.

— Pewnie nowe pomiary! — odpowiedziała Slimakowa. — Widzisz, jak dobrze, żeś wtedy nie kupił łąki od pana.

Wzięli się znowu do roboty, ale szła im niesporo, każde bowiem spoglądało ukradkiem na owych ludzi z pod lasu, którzy stawali się coraz wyraźniejsi. Nie byli to chłopi, bo zamiast przepasanych koszul, mieli białe albo żółtawe kurtki, a na kapeluszach czarne wstążki. Szli od zachodu na wschód i widocznie mierzyli pole.

Pojawienie się ich tak zaciekawiło Slimaka, że, zamiast przodować w robocie, wlókł się na końcu, obok Magdy. Wreszcie zawołał:

— Jędrek! ciśnij sierp i skocz do onych, co tam po polu bonują. Spenetruj, co za jedni i wymiarkuj, na co oni tam mierzą?

Chłopak pobiegł cwałem.

— A obchodź ich ostrożnie! — wołała matka — żeby cię który nie potrącił...

Jędrek w kilka pacierzy dognał mierników, wszedł między nich i chwilę porozmawiał, ale ani myślał o powrocie. Owszem, wziął się nawet do tyki i łańcucha.

Słońce już schylało się ku zachodowi, kiedy nadbiegł zadyszany Jędrek, wołając na matkę, aby wyniosła mleka z lochu, bo idzie tu dwóch panów, wielkich panów, którzy mu za noszenie łańcucha dali dwa złote.

Slimakowa z Jędrkiem wyniosła przed chatę stołki z poręczami i wiśniowy stół, nakryła go obrusem, położyła talerze, blaszane łyżki, osełkę masła, bułkę sitnego chleba i cały ser z kminkiem. Na progu stała w pogotowiu dzieża zsiadłego mleka a o kilkanaście kroków z boku trzy kury z wielką gromadą kurcząt dziobały kaszę, krzycząc i rozpychając się.

Dwaj panowie, którzy niebawem nadeszli, spojrzeli po sobie zdziwieni.

— No, no — szepnął młodszy — szlachcic lepiej by u nas nie przyjął.

Siedli przy stole, zjedli pół dzieżki mleka, pochwalili ser i masło, wreszcie starszy zapytał Slimakowej, co się należy?

(Ciąg dalszy nastąpi.)

Atak szału słonia w ogrodzie zoologicznym

BERLIN. — W monachijskim ogrodzie zoologicznym musiano zastrzelić największego słonia w Europie, pod nazwą Boy. Słoń w napadzie szału począł awanturować się i wyrwał z korzeniami drzewo. Zwierzę odłamało sobie przy tym kły. Weterynarze orzekli, iż wyleczenie słonia jest niemożliwe.

Słoń ważył przeszło 100 centnarów, miał długość 7,90 mtr., wysokość 3.20 m., trąba 2 mtr. długości. Odłamane kły ważą 26 i 28 kilo.

Praga ośrodkiem europejskim Kominternu

PRAGA. — Prasa tutejsza donosi, że jednym z pięciu sekretarzy Kominternu mianowany został przewódca komunistów w Czechosłowacji Gottwald. W planie Kominternu na r. 1938 przewidziane jest utworzenie trzech centrów Kominternu: w Pradze, Bazylei i Strassburgu. Najważniejszym z tych centrów ma być Praga.

Pożar teatru w Mediolanie

MEDIOLAN. — W nocy pożar zniszczył teatr Liryczny, przed kilku laty gruntownie odnowiony. Ogień powstał o godz. 2.30 na scenie i pomimo akcji ratunkowej, nie mógł być opanowany. Dopiero o godz. 7.30 pożar ugaszono, lecz z teatru pozostały tylko mury zewnętrzne.

Włosi projektują grupowy lot naokoło świata

RIO DE JANEIRO. — Płk. Bisco udzielił korespondentowi „United-Press" informacji o nowych instrukcjach, jakie otrzymał w związku z projektowanym lotem Bruno Mussoliniego naokoło świata. Lot dokonany będzie przez eskadrę, składającą się z 5 samolotów. Jeden z samolotów pilotowany będzie przez Bruno Mussoliniego, pozostałe przez oficerów lotnictwa: Piperno, Musti, Chesquino i Vidalme. Start nsatąpi z Rzymu w kierunku wschodnim. Data startu oraz trasa lotu jeszcze nie zostały ustalone.

Katastrofalny orkan w Kalifornii

SAN FRANCISKO. — Nad całą Kalifornią przeciągają gwałtowne orkany, wyrządzając olbrzymie szkody. Setki osób zostało bez dachu nad głową. Na wielkich przestrzeniach zniszczone zostały ogrody owocowe. W mieście Sacramento huragan uszkodził wiele gmachów. Ilość rannych obliczają na setki osób. Szpitale są przepełnione. W mieście odczuwa się brak żywności. Uszkodzony został m. in. gmach Kapitolu. W parku otaczającym Kapitol huraganowe wichry wyrywały z korzeniami setki wielkich drzew.

W dzielnicy handlowej San Francisco orkan pozrywał dachy z kamienic. Jest wielu rannych. Dotkliwie ucierpiał port San Francisco. W Sailinas zniszczone zostały wszystkie budynki na lotnisku. Została przerwana komunikacja z wieloma okolicami, nawiedzionymi przez żywiołową klęskę.

SAN FRANCISCO. — W czasie huraganu 5 osób zostało zabitych, a duża liczba odniosła ciężkie obrażenia. Wiele miast pogrążonych jest w ciemnościach, skutkiem przerwania prądu elektrycznego. Zachodzi obawa powodzi, gdyż stan wód w rzekach stale wzrasta. Most nad zatoką Goldengate, zbudowany niedawno kosztem 35 miln. dol., wygiął się i odchylił od normalnego położenia o 12 stóp.

...i w Rio de Janeiro

RIO DE JANEIRO. — Rio de Janeiro nawiedzione zostało przez niezwykle gwałtowną burzę. W ciągu 4 godzin orkan szalał nad portem i miastem. Dotychczas stwierdzono dwóch zabitych i przeszło 50 rannych. W dolnych dzielnicach miasta runęło kilka domów. Zalane zostały dzielnice sąsiadujące z portem.

RIO DE JANEIRO. — Liczba zabitych w czasie burzy podniosła się do 15 osób. Ponieważ prace nad naprawą wyrządzonych przez burzę spustoszeń nie są jeszcze ukończone należy się liczyć z dalszym powiększeniem liczby ofiar.

Zlikwidowanie rozruchów w Meksyku

MEKSYK. — Wedle komunikatów oficjalnych krwawe rozruchy na pograniczu Meksyku i St. Zjednoczonych zostały całkowicie zlikwidowane. Epilogiem rozruchów będzie proces sądowy 25 członków związku „Pequenos Agricultores" (Drobni Rolnicy), oskarżonych o zorganizowanie zbrojnego buntu.

Ameryka rozważa budowę autostrad

które kosztować mają 8 miliardów dolarów

NOWY JORK. — „New York Times" donosi, że w kołach kongresowych omawiana jest żywo sprawa budowy transkonstynentalnej sieci autostrad. Plan ten spotkał się z żywym zrozumieniem, jako środek do zwalczania bezrobocia. Prezydentowi Stanów Zjednoczonych został przedłożony projekt, przewidujący budowę 6 autostrad w kierunku z północy na południe i 3 z zachodu na wschód. Wykonanie planu kosztowałoby 8 miliardów dolarów.

Wzrost eksportu niemieckich surowców zastępczych

BERLIN. — Produkcja niemieckich surowców zastępczych poczyniła duże postępy, że od pewnego czasu wywożone są już one zagranicę. W r. 1934 eksport tych surowców wyniósł za 14,3 miln. RM, w 1935 r., za 15,6 miln. RM, w 1936 r. za 16,5 miln. RM, a w 1937 r. wywieziono tychże surowców przypuszczalnie za 18,0 miln. RM.

Kalendarz zebrań towarzystw polskich

Dnia 16 lutego 1938

Tow. polsko-kat. na połudn. Wschodzie. — Zebranie odbędzie się o godzinie 8-mej wieczorem w salce parafialnej Najśw. Panny Marii, przy Wrangelstr. 51.

Dnia 17-go lutego.

Tow. Szkolne „Oświata" filia III: Zebranie miesięczne odbędzie się o godz. 8-mej wieczorem u p. Marciniaka, przy Muskauerstr. 9. O liczny udział członkin i członków uprasza się.

Dnia 19-go lutego.

Tow. Szkolne „Oświata" filia II: Zebranie odbędzie się o zwykłym czasie w lokalu posiedzeń, przy Proskauerstr. Przybycie wszystkich członków jest bardzo pożądane.

Dnia 20 lutego 1938

Polskie Zjednoczenie Pracy Oddz. Berlin: Zebranie odbędzie się o godz. 6-tej wieczorem w Domu Polskim, przy Dresdnerstr. 52. — Uprasza się wszystkich członków o punktualne przybycie.

Tow. „Stella" w Berlinie. — Posiedzenie odbędzie się o godz. 19-ej w Domu Polskim, Dresdnerstr. 52.

Uprasza się o liczne przybycie członków.

Dnia 22-go lutego.

Tow. Kat. Robotników Polskich w Berlinie: Zebranie odbędzie się o godz. 20-30 w Domu Polski przy Dresdnerstr. 52. Ważne sprawy.

Uprasa się o przybycie wszystkich członków.

Komunikaty

Związek Polaków w Niemczech T. z. Oddział Moabit

W niedzielę, dnia 20 lutego br. odbędzie się w wielkiej sali „Hohenzollern-Festsäle" przy Bandelstrasse 35 z współudziałem wszystkich miejscowych towarzystw przy udziale solistów polskich

Uroczystość 15-lecia naszej organizacji naczelnej,

połączona z wieczornicą „Rodła", na którą zaprasza się wszystkich naszych Rodaków.

Program:

O godz. 18-ej otwarcie uroczystości i odśpiewanie pieśni „Rodła".
Sprawozdanie sekretarza.
Przemówienie Księdza rodaka.
Występy solistów, chóru, harcerzy, dziatwy i td.
Zamknięcie (odśpiewanie „Hasła").

Zabawa taneczna

Do tańca przygrywa miejscowa orkiestra polska. — Otwarcie kasy o godzinie 17. —

Rodacy, przybądźcie tłumnie na naszą uroczystość.

Program radiowy

WARSZAWA

Sroda, dnia 16-go lutego.

6.15 Audycja poranna. — 11.15 Audycja dla szkół. — 11.40 Spiewa Michele Fleta — tenor. — 12.03 Audycja południowa. — 15.45 „Nad wielką rzeką Limpopo" — pogadanka dla dzieci. — 16.15 Orkiestra rozrywkowa. — 17.00 Szlakiem II Brygady — odczyt. — 17.15 Zapomiane pieśni. — 18.10 Muzyka. — 18.35 Audycja dla wsi. — 19.20 Piosenki ludowe. — 19.35 „Dzieło prof. Stefana Czarnowskiego" — odczyt. — 20.00 Muzyka taneczna. — 21.00 Koncert chopinowski. — 21.45 „Rozmowa K. Górskiego z T. Łopalewskim o poezji lirycznej kwadrans poezji. — 22.00 Recital śpiewaczy Ewy Bandrowskiej-Turskiej.

Lichtspiele Schwarzer Adler
Frankfurter Allee 99.

Dienstag, den 15. bis Donnerstag, den 17. Febr.

Abenteuer in Warschau

Eine musikalische Komödie aus dem Warschauer Operetten-Theater
Der erste deutsch-polnische Gemeinschaftsfilm mit Polens populärster Sängerin
Jadwiga Kenda
Weitere Mitwirkende: Paul Klinger, Richard Romanowski, Georg Alexander, Rudolf Carl, Robert Dorsay
Wochentags 4.45, 6.45 und 9.10 Uhr.
Einlaß ab 4.15 Uhr.

Wyciąg z wygranych
5-ej klasy 50. Preuss.-Süddeutsche
(276. Preuss.) Klassen-Lotterie

Bez gwarancji

Na każdy wyciągnięty los wypadają dwe jednakowo równe wygrane i to po jednej na każdy los tego samego numeru w obu oddziałach I i II

3 dzień ciągnięcia

W ciągnięciu przedpołudniowem padło:

2 Gewinne zu 10000 RM. 205471
2 Gewinne zu 5000 RM. 276231
10 Gewinne zu 3000 RM. 36666 171262 271190 321040 342701
10 Gewinne zu 2000 RM. 29048 136378 170742 283810 352435
76 Gewinne zu 1000 RM 8451 11641 26745 34510 36053 45583 46737 51683 54863 69687 76983 99589 102243 121109 130399 141932 149592 172286 177127 184065 190560 200823 201316 202341 212458 214145 250304 255577 308000 316616 319564 325738 340659 348391 354065 369405 388609 398332
112 Gewinne zu 500 RM 12506 19931 27140 31301 37266 42888 45078 45535 56676 57889 62142 71320 76000 77743 82196 83919 104597 106242 137320 148423 176709 178694 201115 202499 214749 219844 229535 234209 245538 247048 248933 252473 255820 262689 276909 283102 289168 308490 310298 312234 313689 314515 316937 317760 332229 337898 343046 351554 351914 352464 358770 366148 379427 390232 391750 392002

182 Gewinne zu 300 RM 5141 8119 12033 25914 28157 31281 33593 34630 35808 41298 42812 46100 52890 56403 57092 61275 75372 84406 104413 105980 110637 115914 120094 122923 134596 134933 141033 151244 159506 171526 175292 183198 185867 191153 194275 195974 199857 201961 204367 205798 214117 216806 218689 224004 225611 234412 243591 244110 246198 254267 254723 255375 259716 262375 265574 268289 273033 274686 280001 282481 283829 290972 296029 298263 299861 304744 309706 316604 318106 319510 321057 327335 328196 331538 336311 340059 345337 347029 349938 356644 357527 360344 361056 366883 376987 384009 386485 387025 392875 397744 398804

W ciągnięciu popołudniowem padło:

2 Gewinne zu 10000 RM. 218860
4 Gewinne zu 5000 RM. 82814 336227
14 Gewinne zu 3000 RM 4580 48508 78062 88666 149073 209624 226091
16 Gewinne zu 2000 RM. 14625 34455 50780 148265 173662 240251 298488 366647
70 Gewinne zu 1000 RM 10323 13010 24623 25302 36521 45407 46589 48113 67736 72322 100285 114611 135867 137981 138326 188009 197749 216450 224799 233335 255095 257794 264578 265329 267731 281971 290967 297427 298322 299193 311985 319301 342465 357092 359496
92 Gewinne zu 500 RM 7875 9025 26232 47331 51447 74214 79624 98256 100418 107220 108374 112963 144069 144941 151185 159961 174665 204214 225919 242819 245676 250172 266401 270894 273356 284249 284557 287044 298396 306288 310493 324023 324836 332021 348221 348471 349329 362078 370161 372640 385594 388629 392973 393739 393873 393878

200 Gewinne zu 300 RM 2082 7730 10206 15084 15551 19381 23071 23736 29436 30530 31612 32380 35500 39156 41864 42610 44408 45825 49438 56076 57962 59419 60083 64935 67443 69537 70617 72692 77047 78663 79473 87024 90344 104863 105774 112662 113095 114179 123419 143903 145512 147843 155733 162283 179478 180106 180997 184684 191070 196592 200760 202094 206887 218003 222262 226736 230156 232609 237089 238869 246999 261674 267683 278927 285701 287225 287796 290024 290274 292302 295784 296036 297314 299339 303016 306486 307407 307577 308190 308333 311129 313135 313737 317138 318686 318950 327645 337884 342250 352030 352513 356009 359040 370331 377719 378603 381311 381974 383962 389810

Wyciąg z wygranych
5-ej klasy 50. Preuss.-Süddeutsche
(276. Preuss.) Klassen-Lotterie

Bez gwarancji

Na każdy wyciągnięty los ... 19 ... jednakowo równ... rata królowej ... na ka... zginął pod...

4 dzień ciągnięnia

W ciągnieniu przedpołudniowym padło:

2 Gewinne zu 30000 RM. 26412
4 Gewinne zu 5000 RM. 40321 264478
8 Gewinne zu 3000 RM. 49582 330127 352149 399064
22 Gewinne zu 2000 RM. 68193 81200 84920 141322 160732 262807 277238 312356 350106 371031 393441
44 Gewinne zu 1000 RM 2036 64154 90152 92159 129322 129327 173579 175506 188118 197882 207845 251283 251424 267813 302936 303348 307588 335827 337419 382227 391293 398444
82 Gewinne zu 500 RM. 52058 54271 67389 67700 69658 87534 89661 90094 93477 98177 104873 153676 155937 162218 168290 172440 180049 182861 187016 191751 208457 219330 219549 221899 226373 232864 235596 239511 246920 254276 275039 282216 290435 291468 294741 302028 334064 363950 373377 375225 392334

196 Gewinne zu 300 RM. 3743 4467 5616 9122 9920 21416 22969 30896 32032 37433 37850 39855 46115 52437 55402 58197 63277 63702 68069 68652 70822 70905 74272 74835 79924 80366 80582 82206 87779 89601 90210 91982 93596 93826 97871 97919 107224 112185 112329 114521 116434 126948 127716 135928 139364 145191 153450 166778 171014 171811 174517 180565 191983 200172 203820 204528 206037 206988 207807 207975 208454 208585 213753 217384 221217 221527 225095 226893 234139 235390 248464 254814 257468 262549 271323 276841 304249 304838 307011 312548 313860 315724 326811 333699 346723 353717 354402 358071 369301 380743 383064 390836 391018 391989 392959 396529 399402 399458

W ciągnieniu popołudniowym padło:

4 Gewinne zu 3000 RM. 167714 179603
14 Gewinne zu 2000 RM. 157362 175844 206440 225435 240201 254899 264389
66 Gewinne zu 1000 RM. 3176 11396 28542 52158 53459 56229 61803 66209 66965 91003 95365 110111 112638 120519 136955 137175 159622 176412 179264 216017 227416 234295 238133 253647 265907 282994 296089 302470 313321 314134 317425 345780 378118
82 Gewinne zu 500 RM. 2704 3591 13322 33251 42339 54848 65406 70538 80991 82477 111613 113973 114102 116380 127465 128146 135636 143763 156996 189547 193716 196203 201477 205767 207116 220032 223644 227273 235064 237430 255599 306723 317741 325654 336428 354813 364015 371874 386503 388616 389923

180 Gewinne zu 300 RM. 19839 23840 28397 29652 32210 39072 43145 47573 55806 56082 62507 63963 72406 79449 80580 86231 89740 96627 99343 100267 103716 118178 118682 121921 130788 135723 136748 152950 156334 157720 163539 166149 166781 169012 176025 184603 187262 187364 210370 216391 217207 220657 224755 229607 231350 231663 233379 237055 240681 245654 251663 260205 260240 260880 268206 270747 272607 273848 274751 274560 275325 285781 295136 298249 300102 303849 308342 310356 310850 315727 320638 329689 331355 336310 339575 344723 351238 357008 361128 362130 371813 371844 379433 380332 380472 386686 394839 395040 397175 399164

Nakładem Dziennika Berlińskiego, Buchdruck- u. Zeitungsverlag G. m. b. H. w Berlinie — Odpowiedzialny za redakcję: Czesław Tabernacki, Berlin W 62, Lutherstr. 17 — DA I 947
Druk „Sztandar Polski" G.m.b.H. w Herne